

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marțea, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Inchiderea sinodului.

Sibiu, 12 Maiu n.

În șase ședințe, ținute sub președinția Excelenței Sale, Înaltpreașfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, sinodul arhidiecezan, intrunit în sesiune ordinară, și-a terminat lucrările și Sâmbătă după amiază orele cinci și jumătate a fost închis cu următoarea vorbire presidială:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu terminându-se agendele avizate la această sesiune sinodală, între cari unele, ca seminarul, pragmatica și fondul cultural, au fost de o deosebită importanță, înainte de toate mulțumesc bunului Dumnezeu, că ni-a ajutat și ni-a inspirat Duhul dragostei și al înțelepciunii, care ne-a luminat și condus în toate lucrările noastre.

După Dumnezeu vă mulțumesc și D-voastre, domnilor deputați, pentru zelul și stăruința cu care ați concurs la acele lucrări, pofinduvă încă mulți ani de conlucrare mănoasă, în folosul bisericii noastre străbune.

Iar în fine rog pe toți demnitarii noștri consistoriali, pe toți protopresbiterii noștri și întreg corpul profesoral al seminarului nostru, ca și din considerare, că prin pragmatica votată astăzi li s'a asigurat o dotațiune pe deplin satisfăcătoare, să și îndoască puterile întru împlinirea oficiului lor, pentru a justifica așteptările bisericii puse în-țrânșii.

Rugând pe bunul Dumnezeu să binecuvinteze lucrările noastre și pe D-voastră, Domnilor, declar sesiunea ordinară a sinodului nostru arhidiecezan pe anul 1913 de închisă.”

După potolirea aclamărilor cu cari a fost acoperită vorbirea aceasta a Excelenței Sale, ia cuvânt P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopesc, și rostește vorbirea următoare:

„Excelența Voastră!

Domnilor deputați sinodali!

În importanța lucrărilor noastre sinodale, ce tocmai le-am terminat, și cu deosebire în serioșitatea și buna cumpănire a acțiunilor și vorbirilor noastre aici, se oglindează greutatea vremilor în cari trăim, în ceea ce privește biserica noastră.

Cele mai multe din concluzele aduse tind a da poporului nostru ceea ce este de neapărată trebuință, ca și pâinea de toate zilele, adică a lumina prin învățatură și prin școală, și a-i asigura existența, ca popor român-ortodoc.

Rezultatele ostenelelor noastre cu drept cuvânt le putem numi și de astădată de cele mai mănoase și alese, nu numai în ce privește fondul, dară și forma deamă și pacinică.

Când spre mulțumirea și liniștea noastră constatăm aceasta, la depărtarea noastră dela acest loc ne simțim datori a constata, că aceste frumoase rezultate se atribuie conducerii celei bune și înțelepte a sinodului nostru, prin Excelența Sa, Părintele nostru

Arhiepiscop și Mitropolit, care și de astădată cu o neîntrecută răbdare, tact și înțelepciune a condus sinodul nostru arhidiecezan.

Datori suntem Excelenței Sale cu cea mai adâncă recunoștință și mulțumită, cu atât mai mult, cu cât știm cu toții, că contribuțiunea noastră, ca deputați, la lucrările sinodului este ocazională și trecătoare, eară Excelenței Sale îi incumbe datorința permanentă de a executa concluzele aduse și a priveghea neîncetat pentru dreapta ocârmuire a bisericii noastre și pentru mersul normal al trebilor bisericesti.

Să rugăm dară pe Dzeu, să țină în viață și în puteri trupești și sufletești pe Excelența Sa întru mulți ani, spre binele bisericii noastre și al credincioșilor ei.”

Excelenței Sale îi se fac frumoase ovațiuni, și între șgomotoase aclamări părăsește Excelența Sa sala de ședințe.

Dare culturală.

Înainte cu patru ani sinodul nostru arhidiecezan a votat un conclud, de înțelesul, ca în scopul augmentării fondului cultural arhidiecezan, înființat pentru a se putea veni întru ajutorul școalelor amenințate gr. ort. române din arhidieceză, să se pună o dare culturală pe toți credincioșii inteligenți ai bisericii, obligându-se a plăti fiecare din ei o taxă anuală, stabilită în 2% a salariului pe care-l primește. S'a acceptat atunci principiul, că poporul, care are destule sarcini de purtat, să fie cruțat de astădată, și darea culturală să fie încassată numai dela intelectualii sei.

Forma dării culturale stabilite atunci, și modalitățile repartisării și ale încassării, nu au fost însă tocmai norocoase și scopul avut în vedere nu s'a ajuns, pentru că foarte puțin a intrat la fondul cultural arhidiecezan din aceea, ce pe baza concludului sinodal, — adus înainte cu patra ani, — putea să între și ar fi trebuit să între. Dintre cei supuși acestei dări culturale prea puțini și-au plătit regulat taxele, iar cei mai mulți sunt în restanță cu ele și astăzi.

Sinodul nostru arhidiecezan, la propunerea motivată a consistoriului, s'a aflat deci îndemnat a pune darea culturală pe alte baze: pe bazele progresivității, și astfel, ca toți credincioșii bisericii, inteligenți și popor, să fie datori a o plăti, firește, fiecare amăsurat puterilor sale.

Credem că e bine, ca și până la luarea măsurilor oficioase din partea consistoriului în chestia aceasta, publicul să cunoască în mod amănunțit modalitățile după cari să va repartisa în viitor darea culturală în arhidieceza noastră, și de aceea publicăm în întregime concludul pe care l'a votat în chestia aceasta sinodul arhidiecezan, în ședința a treia a sesiunii actuale, ținută Joi în 8 Maiu nou. Concludul sună astfel:

Pentru trebuințele generale ale Arhidiecezei se decretează un imposit general asupra tuturor capilor de familie, și respective a tuturor membrilor cu vot în sinoadele parohiale, împărțiți în 6 clase:

a) La clasa I aparțin: dignitarii bisericesti, asesorii consistoriali, protopopii, profesorii seminariali și gimnaziali, advocații, medicii, inginerii, proprietarii mari, directorii de bănci și comerțianții angroșiști, pensioniștii cu pensie de 3000 cor. în sus, și au să contribuie în fiecare an cu câte 20 cor.

b) La clasa II-a aparțin: preoții cu calificăție completă, preoții sîtuști materialicește bine, neguțătorii cu firme improtocolate, proprietarii de mijloc și funcționarii dela diferitele oficii publice și dela institutele de credit, notarii, — și au să contribuie cu câte 10 cor. la an.

c) La clasa a III-a aparțin: preoții cu calificăție inferioară și mai slab situați și învățătorii, având a solvi suma de 5 cor.

d) La clasa a IV-a aparțin: meseriașii, pensioniștii și membrii parohiei cu avere de 5000 cor. în sus, având a solvi suma de 2 cor. la an.

e) La clasa a V-a aparțin toți țăranii de frunte cu moșie și cu avere de 3000—5000 cor., meseriașii fără calfe, învățătorii pensionați și alți credincioși, cari se consideră în comuna lor de fruntași, având să contribuie cu 1 cor. la an.

f) La clasa a VI-a aparțin: toți credincioșii luați în lista membrilor sinodului parohial, cari sunt de sine stătători, având să contribuie cu câte 30 fleri la an.

Văduvele au să fie clasificate din partea comitetului parohial și induse conform stărilor materiale în clasa corespunzătoare.

Acei membri ai bisericii, cari doresc să-și răsămure odată pentru totdeauna această dare bisericască, au a solvi taxa anuală din clasa în care sunt înșirați înmulțită cu 20.

Consemnările pentru prescrierea acestui imposit se fac de comitetul parohial, după instrucția specială ce o vor primi dela consistoriu arhidiecezan prin organele sale autonome, și la caz de nevoie cu intervenția organelor administrative, în conformitate cu rezoluția ministrului de culte și instrucție publică din 1899 Nr. 59,368/1899.

Din suma încassată într'un an 40,000 cor. se contează la fondul general pentru trebuințele administrative, iar întreg restul trece la fondul cultural pentru trebuințele religioase și culturale.

Noul imposit se decretează cu începere din 1 Ianuarie 1913, având a se crea o secție nouă în sânul senatului episcopesc, cu cel puțin un funcționar angajat anume spre acest scop.

Prin aducerea acestui conclud să scoate din valoare concludul de sub Nr. 77/1909 și 76/1899.

Sinodul arhidiecezan.

Ședința a patra.

Ținută Vineri, în 9 Maiu nou. Preșident I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Dr. Onisifor Ghibu. Ședința se deschide la orele 9 dimineața.

Notariul Dr. G Proca cetește procesul verbal al ședinței din urmă. Se autentice.

Înainte de a se intra în ordinea de zi, deputatul Dr. Ioan Lupăș face propunere, ca chestia stabilirii locului, pe care este a se zidi noul seminar, se fie lăsată în suspens, se remână de astădată neresolvată, iar consistoriul arhidiecezan se fie îndrumat a studia chestia, dacă secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan nu ar putea fi mutată la Săliște?

Deputatul Lazar Triteanu propune, să fie considerată propunerea de urgență; și fiindcă propunătorul nu cere alta, decât ca consistoriul se facă obiect de studiu din propunerea sa, ea se fie trecută fără discuție deadreptul la consistoriu, în scopul acesta.

Sinodul consimte, și astfel propunerea deputatului Dr. Ioan Lupăș se trece la consistoriu spre studiere și raportare.

Se intră în ordinea de zi.

În numele comisiunii școlare raportează Dr. Ioan Lupăș, asupra raportului special al consistoriului arhidiecezan, cu privire la demersurile făcute pentru apărarea și salvarea școalelor confesionale gr. ort. române din arhidieceză.

Face o espunere amănunțită și temeinică a faselor prin cari a trecut chestia școalelor noastre, a greutăților cu cari au avut să lupte și a opintirilor făcute pentru salvarea lor. Accentuează necesitatea de a le apăra și susține și pe mai departe. Espune situația gravă în care se află școalele noastre în unele comitate și înșiră demersurile făcute din partea consistoriului pentru îndreptarea lucrurilor, iar în urmă cetește raportul consistoriului.

În numele comisiunii școlare raportorul propune apoi, ca sinodul să iee cu aprobare la cunoștință raportul consistoriului, și să-și exprime părerea de rău, că demersurile făcute din partea consistoriului nu au avut totdeauna rezultatul așteptat. Se primește.

Comisiunea face apoi propuneri speciale cu privire la chestiile singuratiche mai însemnate, atinse în raportul consistoriului arhidiecezan, pe cari propuneri sinodul le acceptează și le votează fără discuție, cu unanimitate.

Același raportor raportează în chestia propunerei deputatului Nicolae Borzea, cu privire la educarea tinerimei adulte, aparținătoare bisericii noastre. Comisiunea propune predarea propunerei în competența consistoriului, spre rezolvare, respective spre împlinirea celor ce se cuprind în ea. Se primește.

În numele comisiunii organizatoare raportează acum Ioan A. de Preda în chestia pragmatice de serviciu pentru funcționarii dela consistoriu și seminar și pentru protopresbiterii, parohii, catihetii, capelanii și diaconii din arhidieceza gr.-ort. română din Transilvania.

Cetește raportul consistoriului către sinod în chestia aceasta, apoi propune, ca proiectul pragmatice, fiind tipărit și împărțit între deputați, să fie considerat de cetit și se fie luat de bază la dezbaterile speciale. Se primește. Se intră în discuția specială.

Raportorul cetește punct de punct cuprinsul pragmatice, și propunerile comisiunii.

La §-ul 1 (personalul consistorial) comisiunea propune, ca în loc de coreferent să se zică „revisor școlar”. Vorbesc la obiect: Dr. Onis. Ghibu, I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, Dr. Ioan Lupăș, Lazar Triteanu, Nicolau Bogdan, și raportorul I. A. de Preda, iar sinodul primește,

față de alte două propuneri, propunerea comisiunii, înlocuind titlul coreferentului cu numirea „revisor școlar”.

Tot la §-ul 1 vorbește deputatul Victor Tordășianu, arătând care a fost și care este cercul de activitate al exactorului consistorial, și cerând schimbarea ori amplificarea titlului exactorului, dându-se titlul de „conducător al oficiului de exactorat”. Dă lămuriri deputatul Nicolae Ivan. Vorbește apoi P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, și în urmă P. C. Sa, Protosincolul Dr. Eusebiu R. Roșca, care la exactorat propune sistemizarea posturilor următoare: un contabil, un esactor, și un oficial la exactorat.

Sinodul primește propunerea aceasta.

Tot P. C. Sa Protosincolul Dr. Eusebiu R. Roșca propune, ca postul de predicator se fie despărțit de postul de diacon.

Deputatul P. Cosma însă propune ștergerea postului de predicator. Sinodul primește propunerea din urmă.

La §-ul 2 vorbește următorii deputați: Lazar Triteanu, Dr. Nicolae Bălan, P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. Onisifor Ghibu, și raportorul I. A. de Preda. Se primește §-ul 2 neschimbat, conform propunerii comisiunii.

Paragrafi 3, 4 și 5 să conțină într-un singur paragraf. Așa propune comisiunea și sinodul primește.

Paragraful 6 se votează fără discuție, cu modificarea comisiunii. La §-ul 7 să naște discuție, la care ia parte: P. C. Sa, Protosincolul Dr. E. R. Roșca, care propune o altă textuare, de cuprinsul următor:

Recerintele de calificare, instituire și de serviciu sunt normate pentru fiecare categorie de funcționari prin regulamente speciale și anumite ale funcționarilor dela:

- Consistoriu, prin regulamentul afacerilor interne ale consistoriului;
- Seminar, prin regulamentul seminarial;
- al protopresbiterilor și cateheților, prin regulamente speciale de serviciu;
- al parohilor, capelanilor și diaconilor prin regulamentul parohial.

Vorbește apoi Nicolae Ivan, Victor Tordășianu, și raportorul I. A. de Preda. Sinodul votează neschimbat punctul a) din paragraf. Punctele b) c) d) e) f) din paragraf asemenea se votează în textuarea propusă de comisiune.

La §-ul 8 propune P. C. Sa Protosincolul Dr. E. R. Roșca acceptarea altei textuări, care sună astfel:

Pentru ocuparea funcțiilor, cari conform normelor în vigoare se îndeplinesc prin alegere, se publică concurs, iar pentru funcțiile, cari se îndeplinesc prin numire, modalitatea instituirii rămâne în competența celui în drept.

Dă lămuriri I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, și vorbește deputatul Nicolae Ivan, apoi Lazar Triteanu, iar sinodul votează paragraful neschimbat, în textuarea propusă de comisiune, după P. C. Sa Protosincolul Dr. E. R. Roșca și-a retras propunerea.

Paragrafi 9, 10, 11, 12, 13 se votează fără discuție. Asemenea și paragrafi 14, 15, 16, 17 și 18.

Discuția se intrerupe, și fiind timpul înaintea ședinței se ridică la orele 12 și jumătate, anunțându-se ședința proxima pe Sâmbătă la orele 9 dimineața.

Ședința a cincea.

S'a ținut Sâmbătă, în 10 Mai n. President I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Lazar Triteanu.

Ședința se deschide la orele 9 dimineața.

Notarul Dr. Onisifor Ghibu cetește procesul verbal al ședinței premergătoare. Să autentică, după ascultarea părerilor deputaților Lazar Triteanu, P. C. S. Protosincolul Dr. E. R. Roșca, Dr. Vasile Preda și Dr. Ioan Stroia.

Să intră în ordinea de zi. Se continuă discuția specială asupra pragmatice de serviciu. Raportorul I. A. de Preda comunică sinodului, că cu privire la cele cuprinse în §-ul 19 și 20 al pragmatice, comisiunea organizatoare s'a împărțit în două cu păreri: minoritatea reprezentând punctul de vedere al consistoriului, deci paragraful referitor la salarizarea funcționarilor consistoriali îl susține în textuarea consistoriului, pe când majoritatea din comisiune are altă textuare, pune salarizarea pe alte baze. Păreriile majorității le va reprezenta în sinodul Nicolae Garoiu.

Deputatul Nicolae Garoiu după o scurtă introducere cetește proiectul majorității din comisiunea organizatoare, cu privire la salarele funcționarilor consistoriali. În proiect se stabilesc trei clase de funcționari și profesori, cu trei gradații în ce privește salarizarea lor. Pledează pentru acceptarea

acestui sistem de salarizare și din partea bisericii noastre, după ce el din alte părți, de alți factori, a fost de mult acceptat. Recomandă sinodului primirea propunerii majorității din comisiunea organizatoare, după ce-i face o motivare amănunțită.

Deputatul I. A. de Preda combate propunerea majorității din comisiunea organizatoare și pledează pentru acceptarea punctului de vedere al minorității din comisiune, deci pentru primirea paragrafului 19 și 20 din pragmatica de serviciu în textuarea prezentată din partea consistoriului.

Vorbește la obiect P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și comunică sinodului, că în comisiunea organizatoare a fost în contra împărțirii funcționarilor și a profesorilor în clase. Nu o poate accepta nici acum, pentru că clasificarea e deosebită pentru cei ce eventual vin puși în clase inferioare și provoacă nemulțămiri. Ideea e nenorocoasă. E deci pentru primirea propunerii minorității din comisiunea organizatoare.

Vorbește P. C. Sa Dr. Eusebiu R. Roșca, care dă unele lămuriri cu privire la cele discutate în comisiune.

I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, dorește, ca conclusele ce se vor lua, să fie luate cu considerare la starea materială a bisericii. Să nu se facă îngreunări prea mari, cari nu se vor putea realiza decât numai cu atacarea fondurilor existente.

Vorbește deputatul Nicolae Bogdan, care combate ideea clasificării funcționarilor și a profesorilor. Cere respingerea propunerii majorității și acceptarea propunerii minorității comisiunii organizatoare.

Deputatul Nicolae Ivan apără principiul clasificării, pentru că nu e cu dreptate, ca începătorii să primească salariul pe care-l au cei cu 20—30 de ani de serviciu. Pledează deci pentru primirea propunerii majorității din comisiune. În cazul însă, că nu s'ar primi propunerea aceasta, propune luarea chestiei dela ordinea zilei și predarea ei spre studiere unei comisiuni sinodale, care să vină apoi în sesiunea sinodală din anul viitor cu un nou proiect de salarizare.

Deputatul Arseniu Vlaicu e aderent al principiului împărțirii funcționarilor și profesorilor în clase; face însă propunere pentru primirea tuturor paragrafilor restanți din pragmatica de serviciu, prezentată din partea consistoriului, și punerea pragmatice în aplicare, în mod provisoriu, pe timp de trei ani, când apoi chestia se fie adusă iarăși de nou înaintea sinodului.

Deputatul Dr. Nicolae Bălan e pentru acceptarea propunerii minorității din comisiunea organizatoare.

Se declară discuția de încheiată.

Se pune la vot propunerea deputatului Nicolae Ivan, ca chestia să se iee dela ordinea zilei și să se predea unei comisiuni sinodale.

Propunerea nu se primește.

Se pune la vot propunerea majorității comisiunii organizatoare.

Propunerea nu se primește.

Sinodul primește propunerea minorității din comisiunea organizatoare.

Propunerea deputatului Arseniu Vlaicu sinodul nu o primește.

Paragraful 19 din pragmatică se votează apoi și în special, punct de punct, cu unele modificări făcute de sinod.

La propunerea raportorului I. A. de Preda se votează paragraful 20 pe articole.

Paragraful 21 se votează cu întregirea făcută din partea comisiunii.

Deputatul Nicolae Ivan anunță vot se parat în contra paragrafilor 19, 20 și 21 votați din partea sinodului. Motivarea o va prezenta în scris. Se ia act.

Paragraful 22 se votează, cu întregirea făcută de deputatul Lazar Triteanu. P. C. Sa, Protosincolul Dr. E. R. Roșca, propune și întregirea §-ilor 25 și 28, astfel, ca în ei încă să fie luați și cateheții. Se primește.

La §-ul 23 vorbește deputatul Dr. Ioan Lupuș și face propunere cu privire la regularea veniturilor stolare ale preoților. Sprijinit de P. C. Sa, Protosincolul Dr. E. R. Roșca, se primește ca propunere separată. Paragraful 23 se votează în textuarea originală.

La obiect vorbise și deputatul Ioan Hamsea, pledând cu căldură pentru regularea dotațiilor preoților și exprimânduși părerea, că regularea competențelor stolare s'ar putea face din partea sinoadelor protopresbiterale.

Paragraful 24 se votează. Asemenea și §-ul 25, la care deputatul P. Cosma face propunerea, ca pe seama P. C. Sale, Domnului Dr. Ilarion Pușcariu, actualul vicariu arhiepiscopesc, să se voteze un adaos personal de 2500 coroane la an, prin concludsinodal. Se primește.

Se votează paragrafi 26, 27, 28 și 29. Se șterg paragrafi 30 și 31 și se votează §-ii 32 și 33.

Pragmatica de serviciu se declară de votată și pe articole.

În numele comisiunii organizatoare raportează Nicolae Ivan în chestia gimnaziului din Brad. Cetește raportul consistoriului către sinod. Comisiunea propune, ca sinodul să iee la cunoștință cu aprobare raportul consistoriului și să roage pe Excelența Sa Mitropolitul, ca se întrevină la locurile competente pentru aprobarea planurilor aflătoare de multă vreme la guvern.

Vorbește la obiect P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, dă lămuriri I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, și vorbește și deputatul Lazar Triteanu, iar sinodul primește propunerea comisiunii organizatoare.

Acelaș raportor raportează în chestia raportului consistoriului, referitor la revizuirea statutelor fondului de pensiuine. Comisiunea propune, ca consistoriul să fie poftit, să iee statutul de nou în reviziune și se vină la proxima sesiune cu propunere, aducând statutele în consonanță cu pragmatica de serviciu, votată din partea sinodului în sesiunea actuală.

Ședința se ridică la orele 12 și un sfert și cea proxima se anunță pe după amiază la orele patru.

Ședința a șasea.

Ultima ședință sinodală în sesiunea actuală. S'a ținut Sâmbătă, în 10 Mai n la orele 4 d. an. iz.

President I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Dr. G. Proca.

Se intră în ordine de zi.

Urmează comisiunea organizatoare, care prin raportorul ei Parteniu Cosma referă asupra raportului consistoriului arhidiecezan în chestiunea colectei pentru crearea fondului de zidire a noului seminar, în nex cu propunerea I. P. S. Sale pentru reasumarea concluzului sinodal Nr. 72 dela 6/19 Aprilie 1912.

În senzul raportului cons. colecta nu s'a putut pune în lucrare în anul expirat, din motivul extraordinarii crize financiare, care mai durează încă și astăzi, lăsându-se colectarea pentru alte timpuri mai prielnice.

Din acest motiv suma contribuțiilor intrate la consistoriu este numai de 2149 cor. 56 fl. Au mai subscris directorul și profesorii semin. „Andreian” 10,000 cor.

La colecta pusă la cale de P. Cosma au subscris: Vasile Stroescu 100,000 cor. Diferiți oaspeți dela Călimărești 1050 cor. Institutul „Albina” 50,000 cor. membrii direcției, directorul executiv și comitetul de supraveghere al institutului „Albina” 50,000 cor. funcționarii „Albinei” 16050 cor. Ar fi deci colectați 229,249-56 cor.

P. Cosma are știri pozitive că în cursul anului curent va mai primi cel puțin 100,000 cor.

Afară de acestea s'au mai făcut subscrieri și aici, în decursul sinodului, de câteva mii de cor.

Fondul vechiu seminarial dela consistoriu face azi cor: 190,697-77.

Deci dacă n'ar fi întervenit propunerea I. P. S. Sale, deja în sesiunea aceasta s'ar fi putut dispune facerea planului de zidire, a preliminarului de spese și prezentarea acestora la sesiunea din anul viitor, ca apoi să putem interveni la guvern, ca să ne asemneze și nouă o sumă mai considerabilă, cum în asemenea scopuri asemnează și la alte biserici.

Comisiunea organizatoare însă a întreprins toți pașii necesari, ca să delature și îngrijorările I. P. S. Sale, și să procedeze mai departe în armonie și bunăînțelegere toți factorii constituționali ai arhidiecezei, ceace cu bucurie raportează raportorul, că i-a și succes comisiunei.

Deci în bunăînțelegere cu I. P. S. Sa D-l nostru Arhiepiscop și Mitropolit, în numele comisiunii organizatoare raportorul P. Cosma face următoare propunere:

„Raportul consistoriului se ia spre știre. Propunerea înaltpreasfinției Sale, prin care cere reasumarea concluzului sinodal numărul 72 dela 6/19 Aprilie 1912, se ia dela ordinea zilei și se dispune continuarea cu colecta pentru crearea fondului de zidire al unui seminar nou, contemplant prin acel concludsinodal.

Dar și până când se va aduna fondul necesar la zidirea celui edificiu seminarial, se autorizează consistoriul arhidiecezan, ca în locul caselor numărul 26 și 28 din strada Măclărilor, vecine cu seminarul actual, se dispună zidirea unei case, care se poate prevedea necesitățile actuale ale seminarului.

Noul edificiu are se fie astfel construit, ca la timpul său, când seminarul se va înstala în edificiul din strada Schewis numărul 20, să se poată lua în folosință de consistoriul arhidiecezan pentru birourile sale.

Drept spese de cădire se asemnează fondul vechiu de zidire, care astăzi este aproape de 200.000 coroane”.

Înaltpreasfinția Sa, Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu face o altă propunere, de cuprinsul următor:

„Văzând eu, că propunerea mea făcută în ședința din 24 Aprilie v. nu întimpină plăcerea tuturor membrilor sinodali, iar de altă parte dorind a susține pacea, dragostea, și bunăînțelegerea între noi toți, mă învoiesc a se lua acea propunere dela ordinea zilei, dăcă veneratul sinod autorizează consistoriul, ca în legătură cu actualul seminar, pe teritoriul celor două case vecine, din fondul seminarial și din colecta ce se va mai întreprinde, să mai clădească încă o aripă cu un nou edificiu seminarial cu două etaje, corespunzătoare receerintelor, astfel, ca în caz de lipsă să se poată folosi și de cancelariile consistoriale, sau pentru alte trebuințe diecezane”.

Raportorul P. Cosma primește propunerea Excelenței Sale, iar sinodul o votează cu unanimitate.

Deputatul Romul Furduiu dă exprimare bucuriei membrilor sinodali pentru momentul frumos procurat sinodului prin bunăînțelegerea în care a fost rezolvată chestia grea a seminarului, spre mulțumirea generală. Mulțamește tuturor celor ce au contribuit la aplanarea divergențelor de păreri. Sinodul face ovațiuni șgometoase I. P. S. Sale, și domnului P. Cosma.

Urmează raportul comisiunii bisericești în chestia conferențelor preoțești. Raportorul Dr. Vasile Saftu. Cetește raportul consistoriului către sinod în materia aceasta.

Comisiunea propune luarea raportului la cunoștință, cu aprobare.

Vorbește la obiect deputatul Dr. Nicolau Bălan. Dorește pe seama conferențelor preoțești o organizare mai bună, în felul, că acea ce se hotărăște în ele, se poată fi și executat. Propune, ca consistoriul să planuiască o nouă organizare a conferențelor preoțești și la proxima sesiune să vină cu un proiect în privința aceasta.

P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, constată, că noi avem o constituție bisericească, ca nici o altă confesiune. În cadrele ei multe se pot face. Și conferențele preoțești se țin în cadrele statutului organic. O organizare mai largă a preoțmei, cu comitete, cu avere proprie, ar eși din cadrele statutului organic.

Se primește propunerea comisiunii bisericești, iar propunerea deputatului Dr. Nicolau Bălan se predă consistoriului spre studiere.

Comisiunea financiară raportează prin raportorul Nicolae Borzea asupra raportului consistoriat, referitor la fundațiunea Șiguma.

Cetește raportul consistoriului către sinod și propune luarea raportului la cunoștință, cum și votarea bugetului pe anul viitor. Se primește.

Acelaș raportor raportează asupra raportului consistorial despre împărțirea ajutoarelor din fundațiunea Andronic. Cetește raportul consistoriului și propune luarea raportului la cunoștință, cu aprobare. Se primește.

Acelaș raportor raportează în chestia edificării hotelului din piața Hermann, în Sibiu. Raportul consistoriului în chestia aceasta se ia la cunoștință cu aprobare.

În numele comisiunii financiare raportează acum raportorul Arseniu Vlaicu în chestia veteilor ridicate pe locul consistoriului din strada Iosif. Raportul consistoriului în chestia aceasta se ia cu aprobare la cunoștință, și consistoriului îi se dă absolutoriul cerut.

Acelaș raportor raportează asupra raportului consistorial în chestia socotelilor librării și tipografiei arhidiecezane pe anul trecut, 1912.

Comisiunea financiară a aflat socotelile în regulă. Propune deci aprobarea lor și votarea absoluturului pe seama comisiunii administrative.

Se primește.

Acelaș raportor raportează în chestia socotelilor despre administrarea fondurilor și fundațiilor pe anul trecut.

Propune aprobarea lor și votarea îndemnisării pentru sumele erogate peste sumele din buget. Se primește.

Bugetul anului viitor, la propunerea aceluiaș raportor, se votează.

Urmează raportul comisiunii petiționare. S'a constituit astfel: prezident Vasile Domșa, raportor Nicolae Macrea. Raportorul propune, ca petițiunile intrate la sinod (5 la număr) se fie predate consistoriului spre competență rezolvare.

Cheltuielile sesiunii sinodale ale anului acestuia se stabilesc în sumă de 4450 cor. 23 fileri.

Cu autenticarea proceselor verbale ale celor două ședințe din urmă se încreditează deputații sinodali cu locuința în Sibiu.

Excelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, încheie apoi sesiunea sinodală cu vorbirea publicată în fruntea numărului de astăzi al ziarului nostru, la

orele 5 și jumătate. În numele sinodului mulțimește Escelenței Sale pentru buna conducere a desbaterilor P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Puscariu, rostind vorbirea pe care asemenea o dăm la loc de frunte.

Diferendul româno-bulgar.

Telegrame din Petersburg anunță, că conferența ambasadurilor s'a închis Vineri sara, și protocolul luat în chestia aplanării diferendului româno-bulgar a fost scris. Conform hotărârei conferenței, orașul Silistra va fi cedat României, împreună cu un teritoriu de trei kilometri în jurul acestui oraș. Ambele părți sunt mulțumite cu soluția aceasta. Se înțelege, că e vorba de guverne; pentru că lumea neoficială nu e mulțumită, nici în Bulgaria, nici în România. Și în regatul român e aproape sigură și o schimbare de guvern, în urma faptului, că nu s'a putut esopera mai mult, decât numai atât.

Se spune de altcum, că România a mai esoperat dela puterile mari europene drepturi pe seama Românilor din Macedonia, într'atâte, că statul român va putea înființa școli și biserici în Macedonia și va putea numi un mitropolit pe seama Arămânilor. De altcum textul autentic al protocolului din Petersburg se va publica numai în ziua în care se va publica și legarea păcii între beligeranții din Balcani. Se poate, ca el să fie mai avantajos pentru România.

Nr. 4853 Școl. 1913.

Oficială.

În vacanțele mari ale anului acestuia se vor ține, ca de obicei, cursuri de vară pentru învățătorii și învățătoarele școlilor populare. Și anume: se vor ține pentru învățătorii în Budapesta, Csurgó, Léva, Sárospatak și Kiskunfélegyháza, iar pentru învățătoarele în Szepsiszentgyörgy și Szabadka.

Programul acestora e același în toate cele șase orașe și cuprinde următoarele cursuri:

1. Priviri asupra celor mai nouă idei și instituții pedagogice-sociale în străinătate și în patria noastră, 10 ore.

2. Desemnul și dexteritățile manuale în serviciul instrucției, 4 ore.

3. Instrucția limbii maghiare în școlile nemaghiare (cu explicarea noului plan de învățământ și a instrucției metodice) în 10 ore.

4. Propunerea cântărilor, a desemnului și a lucrului manual în școlile primare (cu explicarea planului de învățământ și a instrucției) 8 ore.

5. Importanța practică a rapoartelor sociale în legătură cu propunerea aritmetice și a științelor naturale, 5 ore.

6. Lecțiuni de model în legătură cu cursurile de sub p. 2-5, 12 ore.

7. Tovărășiile economice și învățătorul popular, 6 ore.

8. Modul cele mai simple de contabilitate economică, 2 ore.

9. Ocupațiuni practice din desemn și din lucru manual, 30 de ore.

10. Excursii și vizitări de instituțiuni publice în după-amezile libere, după împrejurările locale.

În fiecare curs se primesc câte 50 de ascultători, dintre cari 30 primesc gratuit din partea statului locuință și mâncare în diferite internate, și pe lângă aceasta și câte 15 coroane bani de drum, iar ceilalți primesc numai locuință gratuită. În ce privește mâncarea, aceasta o pot avea pe prețuri moderate în institut.

La aceste cursuri poate fi primit ori care învățător și învățătoare

cu diplomă din țara întreagă. Pețițiile în acest scop trebuie înaintate inspectorului regesc concernat până cel mult în 15 Maiu n. a. c.

Oficiile parohiale sunt poftite prin aceasta a comunica imediat învățătorilor noștri cuprinsul acestei notificări.

Consistoriul arhidiecezan.

NOUTĂȚI.

Curator al academiei vieneze de științe. Monarhul nostru a numit pe arhiducele moștenitor Francisc Ferdinand curator al academiei imperiale de științe, în locul devenit vacant prin moartea arhiducelui Rainer. Până acum au funcționat în calitate de curatori ai academiei doi membri din familia domitoare, și anume: Arhiducele Ioan dela 1846 până la 1849, și arhiducele Rainer din 1861 până la moartea sa în 1912. Noul curator, principele moștenitor de tron Francisc Ferdinand, este și membru onorabil al academiei imperiale, precum și protector al academiilor de științe din Praga și din Cracovia.

Comisar ministerial. Ministrul nostru de culte și instrucție publică a numit pe directorul liceului din Lugoj, Nicolae Putnoky, comisar ministerial la examenul de maturitate dela școala noastră comercială superioară din Brașov.

Sfințire de biserică. Biserica nouă gr. ort. rom. din Tărtăria (Alsóártalyka) tractul Sebeșului, va fi sfințită în Dumineca a IV-a a Slăbănogului, 5/18 Mai a. c. Actul sfințirii îl va oficia Preacuvioșia Sa Protosingelul Dr. Eusebiu R. Roșca, ca emis al Ex. Sale Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, asistat și de șeful tractual, dl' Sergiu Medeanu, protopresbiter.

Fundațiune de un milion. Biroul de corespondență Rudolf Mosse a serbat Joi ziua nașterii șefului său, care a împlinit vârsta de 70 de ani. Jubilarul, cu această ocazie, a înștiințat magistratul din Berlin, că-i pune la dispoziție un milion de mărci, cu scop ca din interesele capitalului să se distribuie ajutoare de câte 500-1000 mărci cetățenilor, cari nu din vina lor au devenit incapabili de lucru și săraci.

Medalii comemorative. Ziarul *Zeit serie*, că soldații noștri, cari în timpul din urmă au făcut serviciul la frontieră, vor primi câte o medalie comemorativă, și adevă o cruciuliță simplă cu inscripția 1912/13. — Afară de aceasta, timpul de serviciu la persoanele militare active se va socoti dublu, când va fi vorba de stabilirea pensiunii.

Earăși luptă pierdută. Într'o ședință din săptămâna trecută a parlamentului din Londra, s'a votat asupra proiectului de lege pentru dreptul electoral feminin. Au votat în favorul proiectului 219, iar contra 266 deputați. Astfel proiectul a fost respins cu o majoritate de 47 voturi. Sufregetele au pierdut lupta; se mângâie însă cu numărul considerabil al deputaților, ale căror simpatii au izbutit să le câștige.

Vijelii și inundări. În Germania de nord și de mijloc au bătut săptămâna trecută cumplite vijelii. În urma ploilor și a ninsorilor s'au revărsat râurile, făcând uriașe pagube.

Cortorari arestați. Făptuitorii necunoscuți au spart prăvălia societății de consum din Sâmbăta de jos, în ținutul Făgărașului, și au furat o mare cantitate de marfă și numerar de câteva sute de coroane. Jandarmii dela Făgăraș au prins o caravană compusă din 12 țigani. S'a constatat, că țigani au comis spargerea. În trăsurile lor s'au găsit multe lucruri furate. Cortorarii au fost desarmați și duși în arestul parchetului dela Brașov.

Expoziție de decoruri teatrale. În 12 Mai s'a deschis în Paris o expoziție internațională a decorurilor, întrebuintate pentru scenă. Este cea dintâi expoziție în felul său. Cuprinde tot ce s'a produs pe terenul decorurilor teatrale moderne. Obiectele sunt împărțite în trei grupe. În primele două sunt expuse obiectele și picturile ce decorează scenele teatrelor parisiene și provinciale a'e Franței. În grupa a treia se găsește teatrele din străinătate, cu deosebire din Germania. Sunt reprezentate la expoziție, afară de Germania, țările: Rusia, Spania, România, Ungaria, Portugalia, Japonia ș. a.

Dela cassa arhidiecezană. Dl Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni, — renunțând la diurnele și competi ca deputat sinodal, — donează fondului cultural arhidiecezan suma de 75 cor. 39 fileri.

Fondul preoțesc al diecezei Aradului, întemeiat de I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, pe vremea când era Episcop al Aradului, face, cu finea anului 1912, un milion 522 653 coroane și 36 fileri.

Eroul dela Dobo. În una din zilele trecute regimentul de infanterie 61, recrutat din comitatul Timișului, în Banat, și-a serbat în Timișoara aniversarea învingerilor din Bosnia și Herțegovina, dela anul 1878. Intregul regiment a defilat în fața generalului, și în fața unui țaran, rezimat pe o cărje, pentru că îi lipsește un picior, dar cu pieptul plin de decorații. Era Petru Iosivescu, om de 56 ani, care la anul 1878 a scos steagul regimentului din mâinile Turcilor, cari l-au remunerat pentru aceasta bravură cu cinci gloanțe, trei în solduri, două în spate. A căzut bravul soldat la pământ, dar Turcii n'au mai putut scoate steagul din mâinile lui. Generalul, după defilare, i-a strâns mâna, și l-a prezentat tuturor ca pildă vrednică de imitat.

Chemare. Iubiții colegi cari au absolvat cursul teologic în 1902/903 sunt rugați a lua parte la întâlnirea de 10 ani în Sibiu în 18 Iunie v. a. c. (1 Iulie n.) și a anunța participarea cu cel puțin 8 zile înainte la subscrisul. Lancrăm (Lámkerék) la 25 Aprilie 1913 (u. p. Szászsebes). Celelalte ziare sunt rugate a reproduce acest anunț. Vasile Mateiu, paroh.

Se caută un bun scriitor pentru cancelaria unui avocat român din Sibiu. Oferte să se facă în scris la redacția acestui ziar.

Anunț. Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria avocațială în Făgăraș, strada Becleanului Nr. 6. Dr. Victor Prala, avocat.

Holeră în comitatul Caraș-Severin. Din Lugoj ne vine încunștințarea, că în mod oficial au fost anunțate conducerei comitatului două cazuri de holeră în comunele Berzasca și Snellerhöhe, pretura Moldovănouă.

Elena Keller. Din Paris vine știrea, că scriitoarea americană Elena Keller, care, cum se știe, este surdo-mută și oarbă, a fost angajată în postul de instructoră lângă al doilea fiu al regelui Alfonso. Părechea regală spaniolă a ales pe femeia aceasta celebră prin lucrările sale filozofice și poetice, din motiv că și Don Jaime, elevul regal, este surdo-mut. E sigur, că Elena Keller își va îndeplini cu succes chemarea de educatoare și va introduce în tainele vieții pe copilul care, având vederea normală, este cu un grad mai fericit decât instructora sa distinsă.

Școli în Turcia. Cercurile guvernamentale turcești se ocupă cu idei reformatrice în viața publică și de stat a porții otomane. Cea mai importantă reformă este chestiunea școlară, dela care se așteaptă regenerarea țării. Există și în Turcia lege, care obligă copiii să cerceteze școala primară și să învețe scrisul, cetitul, religia și gramatica. Legea însă e mai mult pe hârtie; căci în realitate nu sunt școli, decât foarte puține, și chiar și acestea funcționează defectuos. Guvernul din Constantinopol a trimis un bărbat de școală, să studieze afacerile școlare din străinătate. Se crede, că stăpânirea turcească va invita la Constantinopol mai mulți specialiști, cu deosebire germani, în scop de a introduce reformele școlare trebuincioase.

La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutoarea copiilor de Moți, aplicați la meserii, au mai dăruit: Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni, într' un vecinica odihnă a părintelui său Vasile Chirtop, 5 cor.; Vasile Gan, protopresbiter (Ofenbaia), 2 cor.; Vasile Șpan, paroh (Lupsa) într' un vecinica odihnă a fratelui său Dr. P. Șpan, 5 cor.; Iosif Herdea, învățător (Ponor), 1 cor.; Vasile Hentea, paroh (Sărăcsău), 40 bani; Ioan Botaș, învățăcel tinich'giu, 25 bani și Calina Dimitrievici n. Iovescu (Buzeu), 20 bani. Starea fondului cor. 1.510.56. Pentru primos aduce calde mulțumite, în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“; Victor Tordășianu, prezident.

Rentă anuală lui Amundsen. Din Cristiania se anunță, că stortingul a votat unanim un proiect, în puterea căruia Roald Amundsen, descoperitorul polului sudic, primește o rentă anuală de 6000 coroane, ca recunoștință pentru meritele sale științifice.

Darurile bogăților. Nu este fără interes să aflăm: ce fel de sumă au contribuit bogății americani în 1912 pentru scopuri publice. Suma aceasta, dăruită într'un an, face un miliard și 209 milioane de coroane. Bani s'au dat pentru instituțiuni caritative, pentru școli, muzee, biserici, biblioteci și expoziții de artă. În fruntea dăruitorilor sunt: Carnegie, Rockefeller, de curând răposatul Morgan și alți mulți filantropi, cari au împrăștiat cu mână largă aurul merit binelui comun.

Cărți și reviste.

Cosinzeana. A apărut revista literară ilustrată săptămânală Cosinzeana Nr. 19 din 1913, cu următorul cuprins: Adrian Corbul: April, articol. I. U. Soricu: Cântecul sămănătoarelor, poezie. G. Vlădescu-Albești: Răsplata muncii, schiță. Vasile Stoica: Carmen, poezie. T. Murășanu: Cântare, poezie. Fr. Coppée — Gh. Brănescu: Numărul regimentului, n. v., trad. Lăzăr-Ciura: Floarea Betuliei, roman. Flori de-o zi: I. Brumă: Dări de seamă. F. N.: Mama lui Cerna. Conferențele lui Shuho Chiba... Cărți primite la redacție. Ilustrații. Abonamentul e 12 coroane la an. Între abonatii cari plătesc abonamentul înainte pe un an întreg, se sortează la sfârșitul anului 25 biblioteci à 10 cor.

Poșta redacției.

Corespondenții cari ne-au trimis lucrări în zilele din urmă, sunt rugați se fie cu răbdare, căci în curând le vom censura și vom căuta să le facem loc, rând pe rând.

Din public. +)

Mulțumită publică.

Cu elevii mai mari ai școlii noastre profesionale din Câmpuri-Surduc s'a făcut excursiune școlară în feriele Paștilor a. c. Lipsindu-ne banii necesari pentru acoperirea speșelor pentru un drum așa de lung, — Sibiu și împrejurime, — s'au arangiat cu „orhestra“ școlară producțiuni și gratulări, dela cari s'au adunat banii necesari și s'a mai pus bază și unui fond școlar al excursiunilor pentru viitor.

Pentru bună primirea acestei orchestre și ajutorarea cu bani în scopul descris, aducem cele mai călduroase mulțumiri Escelenței Sale, Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, care a încurajat părintește elevii și a dăruit și o sumă de 20 cor. — Dlui P. Cosma dir. care a dat 10 cor. mai contribuind Dr. Gh. Proca cu 2 cor. — Dr. N. Bălan cu 3 cor. — Studenții seminarilor cu sume sub 2 cor.

La producțiunea din Rășinari au contribuit cu sume mai însemnate Dni: Maniu Lungu par. 8 cor. Emil Dancăș par. 5 cor. Emilian Cioran par. 3 cor. N. Vidrighin inv., Ioan Vidrighin inv., Ioan Giurcoiu notar, T. Căliman inv. P. Mișingăr com., și E. Dancăș com. toți câte 2 cor. Un număr foarte însemnat de mariimoși au contribuit cu sume sub 2 cor.

În Săliște la „Căminul cultural“ s'au colectat 12 cor.

Înainte de excursiune în ziua de Paști la gratulările din Ilia-Murășiană au contribuit următorii dni: Dr. Stefan Rozvány 20 cor. Z. Murășian 5 cor. O. Sărb 3 cor. N. -deseifrabil 2 cor. N. Oprean 4 cor. L. Dobra 6 cor. I. Orbonaș 3 cor. I. András 5 cor. Haber 4 cor. V. Sălăgian 4 cor. Ardelean. 2 cor.

A doua zi de Paști în Dobra au contribuit: I. Morariu 5 cor. Dreschmidt 5 cor. Leșnican 5 cor. Dr. Șt. Chiriloviciu 5 cor. Dr. Petric 5 cor. Herbai 6 cor. T. Roșu 3 cor. I. Hereș 2 cor.

Pentru toate aceste mariimoase contribuiri ne exprimăm sincerile noastre mulțumiri.

Subtragându-se speșele de drum și întreținerea, a rezultat un plus curat de 31 cor. 28 fil. care s'a depus la „Insoțirea“ din loc, ca bază la o eventuală excursiune școlară în viitor.

Câmpuri-Surduc, la 8 Maiu 1913.

Ioan Budoiu
dir. școlar.

Nic. Crețu
învățător.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 52/1912.

(106) 3-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Ven. Consistor se publică licitațiune minuendă pentru darea în lucrare acoperirea cu plev a turnului și a feței (fundoaia) a acoperișului bisericii gr.-or. din **Neagra de jos** (Feketevölgy) și care se va ținea în **26 Maiu v. (8 Iunie n.) 1913** în școala acestei comune bisericesti, având licitanții a depune un vadiu de 400 cor. în bani sau în hârtii de valoare.

Comuna bisericască dă numai plevul și prețul de 80 fil. după metrul cuadrat.

Planul și preliminarul de spese și condițiile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial.

Lucrarea se va da aceluși oferent, care va da garanție de lucrare bună și va fi aprobat și de Ven. Consistor.

Neagra de jos, la 10 Sept. 1912.

Ioan Carja-Bolog
epitrop.

Nicolau Candrea
par., preș. com. par.

Nr. 52/1913.

(107) 2-3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobate de Preaveneratul Consistor arhidiecezan Nr. 11835/1911 Epitr. prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere edificarea bisericii gr. or. rom. din **Kelnek (Câlnic)**, protopopiatul Sebeșului, Com tatul Szeben (Sibiu).

Licitațiunea se va ținea în **5/18 Maiu 1913** în edificiul școlii din Câlnic la 3 ore p. m.

Prețul strigării este de 41.000 coroane (Patruzeci și una mii de coroane), după care sumă licitanții au a depune un vadiu de 10% în bani gata, ori în hârtii de valoare.

În cazul când vor fi licitanții pentru fiecare lucrare în special și anume: Pentru lucrarea de zidire cu var și ciment, piatră, năsip etc. a cărui preț de strigare este de 26.243 cor. 84 fil. după care sumă trebuie se depună vadiu de 10%; Pentru lucrări de dulgherie, a căror preț de strigare e de 2549 cor. 75 fil. după care sumă trebuie a se depune un vadiu de 10%; Pentru lucrări de tâmplărie s'au măsurat a căror preț de strigare e de 1959 cor. 76 fil. după care sumă trebuie a se depune vadiu de 10%; Pentru lucrări de ferărie, sticlărie și acoperitul cu plăci de eternit a căror preț de strigare e 5743 cor. 09 fil. după care sumă trebuie a se depune un vadiu de 10%. — Licitațiunea se poate efectui și în modul acesta, întreg materialul este dator al da întreprinderul.

Oferte închise provăzute cu vadiul corespunzător și cu declarația, că oferentul cunoaște condițiunile și se supune lor, sunt a se depune până la începerea licitațiunei la mâna prezidentului comitetului parohial.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da în întreprindere edificarea bisericii aceluia dintre minus oferenti în care va avea mai multă încredere.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din loc, de unde cei interesați pot afla ori ce informațiuni.

Licitanții n'au drept a pretinde diurne și spese de călătorie, nimic preste suma ce se va acorda.

Câlnic, din ședința comitetului ținută la 25 Martie st. v. 1913.

Ioan Dușe
preot prezident.

George Botorogă
notar.

Vidi:

Sergiu Medean
protopresbiter.

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Penticostariu

cu litere cirile.

Prețul: nelegat 12 cor., legat 16 cor.**Monografia****institului seminarial teologic-pedagogic „Andreian“**

al

arhidiecezei gr.-or. rom. din Transilvania

de

Dr. Eusebiu R. Roșca,

director.

Se poate procura dela **Librăria arhidiecezană** din Sibiu sau dela autor cu prețul: Broșată 3 cor. 50 fil. Legată 4 cor. Porto poștal 30 fil.

Mare ocaziune de Sfintele Rusalii

la

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie“

SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir“, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16**cu prețuri ieftine.****Prețurile:**

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25 =	K 3-4
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26-28 =	4-5
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29-34 =	5-7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35-39 =	7-9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ „ 4-14	4-14
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ „ 8-14	8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	7-
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box	9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „ „	10-
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ „ 14-	14-
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ „ 12-	12-
Ghete americane „ „ „ „ „ „ 13-	13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi	16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toa'te colorile	20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
În zile de sărbătoare și Duminicile am înainte de amcazi până la 10 oare deschis. (89) 7-

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

Subscribera berărie a „Fraților Hager“ cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că fabricatul său propriu de bere deschisă și întunecată sub numele de:

„Hagerbräu“

afară de restaurantul Stadtpark a domnului Michail Hager și de restaurantul berăriei aflător în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurante din Sibiu (Nagyzeben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

Berăria: Frații Hager.

Comande pentru provincie se primesc cu mulțumită în Berăria (Dreieichenstrasse Nr. 5).
Telephon Nr. 243.

Subscriberul cu toată stima aduce la cunoștința P. T. publicului, că din 1 Maiu începând în restaurantul său „Stadtpark“ pe lângă berea „Pilsner-Urquell“ încă și „Hagerbräu“ deschisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

Michail Hager, restaurateur.

(105) 2-10

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală“ I. PETRASCU

Sibiu, strada Cîsnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stofe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 5-

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția universală d'n Roma 1911: Grand premiu și med. de aur.